Opposisjonen i Tyskland. Alle rapporter fra Tyskland meddeler om en utbredt misnøye med krigen og defaitistisk stemning. Ethvert menneske med forstanden i behold ser at Tyskland har tapt krigen. Vi befinner oss i krigsforbryternes epoke, men det tyske folk er som en som har grepet tak i løvens hale - det henger på og tør ikke slippe taket. Ettersom sammenbruddet nærmer seg, får spørsmålet om hvilke opposisjonsretninger som tross alt har utkrystallisert seg i Tyskland, stadig større betydning. En sikker vurdering er vanskelig, da nøyaktige opplysninger om en rekke viktige punkter ikke kan fåes.

Bare grupper som er mer eller mindre organisert, kan ventes å ha noen betydning. Man kan atskille tre slike opposisjonsgrupper: den militære opposisjon, kirkeopposisjonen samme med visse konservative og liberale grupper, og arbeideropposisjonen. Forholdet mellom partiet og Wehrmacht har vært gjenstand for mange feilvurderinger, ognasistene har til dels selv utbredt rykter om motsetningsforhold. Man må ikke glemme at den tyske militarisme er nøye forbundet med nasismen og alt dens vesen, og mange tyske offiserer føler seg solidariske med det nasistiske styre. Andre frykter konsekvensen av et tysk nederlag. De fleste tyske ledende offiserer er dog klar over at krigen er tapt. Opposisjonen mot "partiet" og Führerhauptquartier hører idag til god tone i mange offiserskretser, særlig stabsoffiserer. Men de øverste sjefer holder seg tilbake, von Frisch's og Reichenau's skjebne skremmer. Opposisjonen som helhet mangler samordning og sentral ledelse. Tyske generaler er slette politikere. Flere forsøk på politiske gruppering mot Hitler er slått ned av Gestapo i løpet av de siste år. En generalrevolte kan bli kvalt i fødselen. Waffen SS og det alminnelige SS har 1 mill mann med de beste våpen. I motsetning til hva som var tilfelle med den italienske milits, kan en regne med at SS kommer til å slåss. De tyske generalers opposisjon er styrket ved utviklingen i øst. Det er ikke umulig at den store tilbaketrekning på Østfronten som ble planlagt av de tyske generaler uavhengig av Führerhauptquartier, ga dem håp om separatfred med Russland etter rømningen av russiske områder. Moskvakonferansen har dogknust alle forhåpninger om separatfred med noen av de forenede nasjoner. Og soldatene ? Misnøyen gir seg ennå sterkest utslag hos de tyske soldater i de okkuperte land hvor illegale tyske skrifter sirkulerer. Men soldatermassene som ved sammenbruddet vil strømme tilbake fra Østfronten, vil sikkert spille en større politisk rolle.

Kirkeopposisjonen er den mest landsomfattende og den best organiserte. Den gjenspeiler først og fremst misnøyen blandt landbefolkningen. Det er i den senere tid flere steder i Tyskland kommet til kontakt mellom kirkens folk og folk av alle andre partier. Utviklingen i Italia viste at de gamle partier rådde over betydelig tradisjonell kraft. Det hele er imidlertid løst organisert, og det er umulig å si noe bestemt om hvilken innflytelse dette kan få når sammenbruddet kommer. Den katolske kirkeopposisjon er den sterkeste og mest utbredte i Syd-Tyskland. Det er mulig at den kan danne grunnlag for et katolsk sentrumsparti etter krigen. Den konservative og liberale opposisjon står i tilknytning til kirkelige kretser. Det er her særlig tilslutning fra industrielt hold, men selv om disse likesom middelstanden er dypt misfornøyde og angrer sin støtte til nasismen, kan ingen aktiv innsats ventes fra dette hold. Mange av næringslivets menn håper på amerikansk okkupasjon som det minste onde. Større betydning har den voksende opposisjon blandt de intellektuelle, særlig den såkaldte tekniske intelligens. I mange høyskoler er det illegale grupper, hvilket hendelsene i München vitner om - men de fleste avholder seg fra politisk virksomhet.

En del av den tyske opposisjon som vil få størst betydning er sannsynligvis arbeideropposisjonen. Den er sterkest i Nordvest-Tyskland, Berlin, Ruhrområdet, Sachsen og Schlesien. Den tyske arbeiderbevegelse har begått store feil, men den har dog ikke i motsetning til andre partier innlatt seg på samarbeide med nasismen. Dette er av betydning ved en ny politisk orientering. Likeså er de er de mest aktive til å drive illegal virksomhet. De illegale grupper i Tyskland med utgangspunkt i arbeiderpartiene, er stadig rammet av nye slag fra Gestapos side. Tyngdepunktet ligger på arbeidsplassene, men det er umulig å danne seg noe billede av den illegale virksomhets omfang og struktur. Mange arbeiderne er blitt apatiske - den lange arbeidstid virker lammende, og

Gestapo skyr intet middel når det gjelder å slå ned motstand innen arbeiderbevegelsen. Man skal derfor ikke overvurdere de illegale gruppers slagkraft. Men de kan danne grunnlag for ny politiske orientering. Socialdemokratene har fremdeles sterk stilling, likeså kommunistene. Blandt de unge arbeidere hører en ofte at de ikke vil tilbake til socialdemokratiet, men på den annen side sier selv mange gamle kommunister at de ikke vil vite noe av et diktatur etter krigen. Det synes å være stemning for en radikal demokratisk politikk med socialistisk tendens. Realisasjonen herav avhenger ikke bare av tyske forhold, men også av Sovjetsamveldets politikk.
Selv om det finnes opposisjon innen alle befolkningslag i Tyskland, bør en ikke nære noen illusjoner om opposisjonens slagkraft. Den eneste gruppe som under de foreliggende maktforhold vil være i stand til opprør, er armeen. En slik aksjon fra militært hold kan utebli eller mislykkes på grunn av dårlig forberedelse eller manglende samhold. Som en annen eventualitet gjenstår oppløsning av den indre administrasjon som følge av utvidede luftangrep. Tilløp i den retning kunne konstateres etter de store bombeangrep mot Hamburg og Berlin. Bortsett fra disse muligheter taler en nøktern vurdering for at de opposisjonelle krefter i Tyskland ikke vil tre frem for alvor før etter at det militære nederlag er et ugjendrivelig faktum, slik at regimet kommer i oppløsning ved et overveldende press utenfra. At de forenede nasjoner heller ikke regner med det, ga Churchill klart uttrykk for i sin siste tale.

Vi bringer teksten til erklæringen som ble sendt ut etter møtet i Teheran:
"Vi, presidenten for De forente Stater, statsministeren for Storbritannia og presidenten i folkekommisarenes råd i Sovjet-Samveldet har vært samlet til møte i flere dager i hovedstaden til vår allierte Iran, hvor vi har utformet og bekreftet vår felles politikk. Vi gir uttrykk for vår beslutning om at våre folk skal samarbeide under krigen og i den freden som kommer. Vi har samstemt våre planer for å ødelegge de tyske vepnede styrker. Vi er blitt fullstendig enig om rekkevidden og tidfestingen for de operasjoner som vil bli foretatt fra øst, vest og syd. Ingen makt på jorden kan forhindre oss fra å ødelegge de tyske armeer til lands, deres ubåter til sjøs og deres krigsindustri fra luften. Våre angrep vil bli hensynsløse og tiltagende. Den overenskomst vi her er kommet til garantere at seiren vil bli vår. Med hensyn til freden er vi sikker på at vårt samarbeid vil medføre varig fred. Vi er fullstendig klar over det store ansvaret som hviler på oss med hensyn til å skape en fred som vil bli hilst med bifall av det overveldende flertall av verdens befolkning fordi den vil bannlyse krigens lidelser for mange generasjoner. Vi vil ønske alle velkommen som aveget ønske vil være med i en verdensfamilie av demokratiske stater. Vi kom hit fylt av håp og besluttsomhet. Vi forlater hverandre som venner både når det gjelder kjensgjerningene og våre tanker og mål for fremtiden.

Studentene. 1200 personer hadde møtt frem til et møte som ble holdt i Linköping for å protestere mot overgrepene mot studentene i Oslo. Blandt talerne var professor Per Olof Ekløf, Uppsala, som bl.a. sa: "Vi enkle medborgere har intet annet å gjøre enn å forsikre regjeringen om at vi er villige til å underkaste oss de innskrenkninger og følger som en avbrytelse av handelsforbindelsen med Tyskland kan medføre, enten det blir tale om koldere hus, mindre gass, ferre busser eller knappere rasjoner. Vi bør ha det klart for oss at de åtgjerder det kan bli tale om med nødvendighet kan føre med seg risiko for vår nøytralitet. Alle er vi enige om at alt bør gjøres for å forhindre at Norge skal lide ytterligere fornedring gjennom å berøves institusjoner av livsviktig betydning for landets eksistens som kulturfolk." Det må ikke skje at de norske studenter føres til Tyskland, sa fil.lic. Ragnar Vestin som var en annen av talerne. Vi forlanger ingen åpen tysk retrett, hovedsaken er at aksjonen innstilles. Det er regjeringens vanskelige oppgave å finne veier som kan føre til målet. Vår oppgave er bare klart å uttrykke det svenske folks beredvillighet til å rekke hånden til dem som bærer lidelsenes tunge byrde. Riksdagsmann Rolf Edberg betonet at den forbitrelse som detakademiske Sverige så spontant hadde gitt uttrykk for, deles av alle samfundsklasser i Sverige. Regjeringen kommer til å få hele folkets ubetingede støtte i sine bestrebelser for å redde de norske studenter fra den fryktelige skjebne som venter dem. Vi kan ikke nøye oss med det tyske svaret på vår regjerings henstilling. Det

ville være uforenlig med vår nasjonale verdighet.
En svensk avis skriver i lederartikkelen bl.a.: "Saken angår oss alle - den er en hjertesak. Slik er den også oppfattet i vide kretser, og den svenske regjeringen var bare folkemeningens stemme. Hvis vi kanskje før har vært tause da vi burde ha talt, så finnes det denne gang ikke tvil om vår mening. Den er uttalt og vil bli ytterligere bekreftet fra mange hold. Den bølge av indignasjon som i disse dager drar over Sverige er ikke blåst opp av noen agitatorer eller propagandaministerium, og lar seg ikke bevinge av noe maktsorgan.

Der foreligger en ubekreftet meddelelse om at 1100 av de arresterte studenter og 20 lærere i løpet av de kommende dager skal sendes til Tyskland.

Nyhetene 7. desember 1943. Russland. På tross av snestorm og oversvømmelser fortsetter russerne sin offensiv i området nord og nordvest for Gomel. Hårdest pågår kampene ved Sljobin og nordover langs Berezina. I området sydvest for Kiev har tyskerne satt i gang et voldsomt motangrep. Der raser heftige panserslag. De russiske styrker har fremgang. - I Dnjeprbøyningen er der heftige kamper ved Tjerkassy. Sydvest for Krementshug har russiske panserstyrker understøttet at artilleriet slått en dyp bresje i den tyske fosvarslinje. De tyske flankedivisjoner blir stadig trengt vestover. - Ved Krivoj Rog er et tredje storslag under oppseiling. Værforholdene er usedvanlig slette. Et tykt tåketeppe brer seg over kampområdet, og russerne har i ly av dette foretatt lynsnare angrep inne i de tyske stillinger. Tyskerne innrømmer at de ikke kan lokalisere angrepene og at kampene for det meste foregår mellom de forskjellige støttepunkter i den tyske hovedforsvarslinje. - Ved Snamenka er et tysk motangrep slått tilbake. Russerne har tatt offensiven på ny og har avskåret tyskernes forbindelse mellom Krivoj Rog og Nikopol. - På Kertsj har russerne utvidet sitt brohode. Syd for Kertsj er de rumenske styrker tilføyet store tap.
Italia. Avdelinger fra den 8. armé har gått over elven Moro nær Adriaterhavet. Forøvrig meldes om lokale operasjoner og livlige forpostkamper. Et heftig regnvær har satt inn og hindrer større operasjoner. Den 5. armé øker sitt press mot tyskerne i Monte Camino og Maggiores høydeterreng. Sydvest for Mignano har amerikanerne erobret og befestet flere viktige høyder. Terrenget er her fjellendt og vanskelig. Kampene øker i heftighet. --- Alliertes fly har bombet de tyske stillinger på Rhodos og Kos og andre øyer i Egeerhavet. En flyplass nær Athen er også angrepet.
Teheran. Etter møtet i Teheran har Churchill og Roosevelt hatt en samtale med en tyrkiske president Inönu i Afrika.
Jugoslavia. Den frie jugoslaviske sender melder at man har besluttet å opprette et provisorisk parlament og et nasjonalt befrielsesutvalg som får en provisorisk regjerings rettigheter og funksjoner. Beslutningen ble fattet av 140 delegerte fra alle kanter av Jugoslavia.
Statsråd Hjelmtveit erklærte i en pressekonferanse i London fredag: I disse mørke dage hilser vi med stor glede og tilfredstillelse den bestemte reaksjon mot Tyskland som har gjort seg gjeldende i andre nordiske land. Til og med i Danmark og Finnland, som mer eller mindre befinner seg under det samme tyske veldet som Norge, er spontane og kraftige protester blitt reist mot tyskernes aksjon. I Sverige er reaksjonen kommet tydeligst til uttrykk. Ikke bare på akademisk hold, men hele det svenske folket har gitt uttrykk for sin sympati med det norske folket i denne saken. Det som nå er hendt viser at den nordiske solidaritetsfølelsen og det åndelige slektskapet mellom de nordiske folkene er en levende realitet.
Vi er særdeles tilfreds med at den svenske regjeringen brukte et fast sp... i sin note til den tyske regjering.

Nyhetene 8. desember 1943.
Russland. På hele fronten har det vært ytterst slette værforhold med tykk tåke. Russiske tropper har dog vunnet nytt terreng inne i Dnjeprbøyningen, og russerne har her klart å utvide bresjen de har slått inn i den tyske forsvarslinje. De har i det siste døgn rykket frem fra 13 - 15 km. syd og vestover fra Krementsjug og står ikke ved Snamenka, hvor det har pågått heftige kamper og hvor over 2000 tyskere falt. Likeledes har det vært heftige kamper ved Tsjernigov der tyskerne har trukket sig tilbake. -

Italien. På den 5. armes front har det vært voldsomme kamper. Amerikanerne har her erobret fjellet Caminos og 3 landsbyer i nærheten. Den 8. armé har slått tilbake flere forsøk fra tyskernes side på å gjenvinne terreng ved elven Moro; men alle angrepene er blitt slått tilbake.-Den 65. tyske infanteridivisjon har litt så store tap ved elven Sangro, at den er blitt trukket ut av kampen. Under dens siste kamper mistet divisjonen alle sine offiserer og gikk til angrep under kommando av en sjersant. -- I Italia har det vært endel luftvirksomhet. Jernbanecentra og kommunikasjonsmål inne i landet og 3 havner ved Adriaterhavet er blitt bombet; 6 tyske fly blev skutt ned. - Det har vært en ny oprenskning blandt jødene i Norditalia og all deres eiendom er blitt beslaglagt. Paven protesterte igår mot denne behandlingen av jødene. --

[illegible] Det foreligger ingen meldinger om luftvirksomhet her idag. - [illegible] Churchill og Roosevelt og den tyrkiske president Inönu har hatt et 3 dages [illegible] konferanser. Sovjetsunionens ambassadør i Tyrkia var også tilstede under [illegible] konferanser. Likeledes har general Smutz vært i Kairo, hvor han konfererte med Churchill og Roosevelt. ---

[illegible] innen skolevesenet og i universitetskretser i Amerika har [illegible] erklæringen hvor de protesterer mot arrestasjonene i Oslo; [illegible] det kommet en skarp protest fra formannen i det amerikanske under[illegible] råd.